

KUNTAVAALIKANNANOTTO

Moniarvoinen kansalaisjärjestötoiminta on tärkeä osa suomalaisen hyvinvoinnin perustaa

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen kentässä on kolme yhteistyöjärjestöä, joista jokaisella on oma erityinen vastuualueensa. Nämä yhteistyöjärjestöt, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry, Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry sekä Terveiden edistämisen keskus ry, kokoavat jäsenikseen kaikki keskeiset sosiaali- ja terveysalan järjestöt. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen johdon käymän keskustelun perusteella edellä mainitut kolme järjestöä haluavat kiinnittää tuleviin kuntavaaleihin liittyen huomiota seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- Kuntalaisten osallisuus on kunnan elinehto
 - Toimiva demokratia edellyttää aktiivisia kuntalaisia.
 - Kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa on vahvistettava, tehtävä päättäjiä tutuiksi kuntalaisille sekä avattava helppoja vaikuttamismahdollisuuksia kuntalaisille.
 - Ihminen kokee olevansa osallinen omassa yhteisössään ja yhteiskunnassa, kun hän tekee työtä, harrastaa, osallistuu ja vaikuttaa tai ainakin kokee voivansa vaikuttaa halutessaan. Lasten ja nuorten asenteet yhteiskunnallista osallistumista kohtaan muotoutuvat niiden kokemusten perusteella, joita heillä on omista todellisista vaikuttamismahdollisuuksistaan heille itselleen tärkeissä asioissa.

- Paikallisen järjestötoiminnan edellytyksistä on huolehdittava
 - Kuntalaisten toiminta omassa lähipiirissään ja järjestöissä luo vahvaa pohjaa hyvinvoinnille ja demokratialle.
 - Järjestötoiminta tarjoaa kokemuksia osallisuudesta, yhteisöön kuulumisesta ja vaikuttamiskanavan sekä luo siten turvallisuutta ja monenlaisia sosiaalisen tuen verkostoja.
 - Järjestöt ovat tärkeä kumppani ja voimavara kunnalle sen asukkaiden hyvinvoinnin turvaamisessa.
 - Kunnan on kannettava omalta osaltaan vastuuta järjestöjen toimitilojen ja muiden toiminnan perusedellytysten resursoinnista.

- Kunnalla on perusvastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä
 - Kunta on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusyksikkö ja sillä on oltava kyseisen toiminnan vaatimat rakenteet. Kunnan ylimmän johdon on huolehdittava, että sosiaalisen hyvinvoinnin – ja terveys-näkökulmat on aidosti ja riittävässä määrin mukana kunnan kaikessa päätöksenteossa. Kuntajohdon on myös varmistettava, että järjestöjen, yksityisen sektorin sekä muiden olennaisten toimijoiden osaamista hyödynnetään hyvinvointia ja terveyttä tukevan arjen rakentamisessa eri väestöryhmille.
 - Merkittävä osa sosiaalisista ongelmista ja erilaisista sairauksista on ehkäistävissä eri tavoin kuntalaisten arjen olosuhteisiin ja terveyskäyttäytymiseen vaikuttamalla. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä ehkäisevään työhön on ohjattava resursseja huomattavasti nykyistä enemmän.
 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lähtökohtana on oltava pitkäjänteisesti ihmisen eri elämänalueet ja ikävuodet kattava työskentely. Pelkillä projekteilla ei luoda kestävä pohjaa kuntalaisten hyvinvoinnille ja terveydelle.
 - Sosioekonomisten ryhmien välillä on suuria terveyseroja. Toimihenkilöt ovat työntekijöitä ja työssäkäyvät työttömiä terveempiä. Hyvätuloiset ja eniten koulutusta saaneet on terveempiä kuin pienituloiset ja pelkän perusasteen koulutuksen saaneet. Terveyserojen kaventaminen on parhaita keinoja nostaa suomalaisten terveyden tasoa ja tasa-arvoa sekä vähentää terveydenhuoltojärjestelmän kustannuksiin kohdistuvaa kasvupainetta.

- Ei väestöryhmien tarpeiden välille ei saa muodostua vastakkainasettelua
 - Viisas kunta ottaa huomioon ihmisen elämänkulun eri vaiheet ja tarjoaa tasapuolisesti kaikenikäisille kuntalaisille osallistumisen mahdollisuuksia.
 - Monia palveluita ja monenlaista apua selviytymiseensä tarvitsevat ihmiset jäävät tällä hetkellä ilman niitä. Syrjäytyminen on lisääntynyt. Jokaisella ihmisellä on kuitenkin voimavaroja, jotka olisi hyvä saada käyttöön. Se edellyttää, että voimavaroja suunnataan syrjäytymiskierteiden katkaisemiseen. Kaikille kuntalaisille on luotava mahdollisimman tasapuoliset mahdollisuudet hyvän arjen rakentamiseen.
- Palveluiden tuotantotapa ei saa vaarantaa niiden kehittämistä ja jatkuvuutta
 - Hyvinvointipalvelujen tuottamisessa tarvitaan monia tahoja. Kunnat ovat tärkein vastuunkantaja. Palveluiden tuottamistapojen monimuotoistuksessa on selkiytettävä julkisen sektorin, järjestöjen ja yritysten rooleja ja vastuita. Kunnissa on varmistettava edellytykset niiden kumppanuuden kehittymiselle.
 - Sosiaali- ja terveyspalvelujen kilpailuttamista on toteutettava maltillisesti niiden erityisluonteen takia. Pelkkä palvelun hinta on liian lyhytnäköinen kilpailutuksen perusta. Viisas kunta ottaa kilpailutuksessa huomioon hinnan lisäksi aidosti ihmisten tarpeet, palveluiden laadun ja palveluntuottajan osaamisen. Samoin se huolehtii palvelujen saatavuuden jatkuvuudesta käyttäjän näkökulmasta.

Helsingissä 1.9.2008


Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry


Heikki Vaisto
puheenjohtaja


Eeva Kuuskoski
pääsihteeri

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry


Elli Aaltonen
puheenjohtaja


Riitta Särkelä
toiminnanjohtaja

Terveysten edistämisen keskus ry


Mikael Fogelholm
puheenjohtaja


Mika Pyykkö
toiminnanjohtaja